PROKURATUUR

Kriminaalmenetluse lõpetamise määrus

Koostamise kuupäev ja koht:	05.11.2026, Paide
Koostaja ametinimetus ja nimi:	abiprokurör Jan Aasma
Ametiasutuse nimi:	Lääne Ringkonnaprokuratuur
Kriminaalasja number:	26263000482
Kuriteo kvalifikatsioon:	KarS § 423 lg 1
Kahtlustatava nimi (isikukood):	XXX XXX (ik XXX)

Lääne Ringkonnaprokuratuuri menetluses on kriminaalasi nr 26263000482, milles XXX XXXle on esitatud kahtlustus selles, et tema juhtis 18.06.2026 kella 20.06 ajal Järvamaal Paide linnas XXX külas Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa mnt 90. km-l mootorsõidukit Nissan Qashgai registreerimisnumbriga XXX, millega ta kaldus vastassuunavööndisse ja põrkas kokku Tallinna poolt liikunud mootorsõidukiga Renault Megane registreerimisnumbriga XXX. Liiklusõnnetuse tagajärjel sai XXX XXX sõidukis viibiv kõrvalistuja XXX XXX eluohtlikud tervisekahjustused järgnevalt – peensooleseina läbistav vigastus ja jämesoole serooskesta (välimine kest) rebendid, ristikäärsoole kinnisti rebend arteriharu vigastusega, parema ühisniudearteri sisekesta vigastus, lülisamba XI rinnalüli ogajätke murd; XII rinnalüli rõhkmurd, paremal pool III-VI ja vasakul III-VIII roide murrud keha erinevatel anatoomilistel joontel, rinnaku murrud, parema rangluu ja vasaku käe V kämblaluu murd; verevalumid kõhupiirkonna pehmetes kudedes ja rinnaku taga; radioloogilisel uuringul esines lisaks võimalik põrutus kopsude alasagarates ning väike rebend maksa alaservas.

XXX XXX rikkus liiklusseaduse (edaspidi LS) § 14 lg 2 nõudeid, mille kohaselt iga liikleja peab järgima liiklusalaste õigusaktide nõudeid, olema liikluses hoolikas ja ettevaatlik ning tagama liikluse sujuvuse, et vältida ohtu ja kahju tekitamist.
LS § 16 lg 1 nõudeid sellega, et oma käitumises ei hoidunud kõigest, mis võis takistada liiklust, ohustada või kahjustada inimesi, vara või keskkonda.
LS § 45 lg 7 nõudeid sellega, et asulavälisel teel tuleb sõita sõiduolusid arvestades võimalikult sõidutee parema ääre lähedal, ohustamata teisi liiklejaid.
Mootorsõidukijuhi poolt liiklusnõuete rikkumisega ettevaatamatusest, millega põhjustati eluohtlikud vigastused, pani XXX XXX toime KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo.

Tutvunud kriminaalasja materjalidega leiab prokurör, et võttes arvesse kuriteo toimepanemise asjaolusid, kuriteo toimepannud isiku tausta, tema käitumisviisi, süü suurust, teo olulisust ja raskusastet, on kriminaalmenetlus võimalik lõpetada kriminaalmenetluse seadustiku (KrMS) § 202 alusel ja seda järgnevatel põhjustel.

KrMS § 202 alusel võib prokuratuur kahtlustatava nõusolekul lõpetada kriminaalmenetluse, kui selle esemeks on teise astme kuritegu, mille eest karistusseadustiku eriosa ei näe karistusena ette vangistuse alammäära või näeb karistusena ette ainult rahalise karistuse, ning seejuures isiku süü ei ole suur, ta on heastanud või asunud heastama kuriteoga tekitatud kahju, tasunud kriminaalmenetluse kulud või võtnud kohustuse need tasuda ja kriminaalmenetluse jätkamiseks puudub avalik menetlushuvi.

Kriminaalmenetluse lõpetamise korral võib prokuratuur kahtlustatavale tema enda nõusolekul panna ühe või mitu kohustust määratud tähtajaks.
Kohustuseks võib lisaks menetluskulude tasumisele ja tekitatud kahju hüvitamisele olla kindla summa maksmine riigituludesse või sihtotstarbeliseks kasutamiseks üldsuse huvides, üldkasuliku töö sooritamine, ettenähtud ravile allumine, alkoholi või narkootiliste või psühhotroopsete ainete mitte tarvitamine, alkoholi tarvitamise keelu täitmist kontrolliva elektroonilise seadme valvele allumine, sotsiaalprogrammis osalemine või muu asjakohase kohustuse täitmine.

Kriminaalasjas kogutud materjalidega on tuvastatud, et XXX XXX on toime pannud KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteo. Antud kuriteo puhul on tegemist teise astme kuriteoga, mille eest näeb karistusseadustik ette rahalise karistuse või kuni kolmeaastase vangistuse. Seega on antud kuriteokoosseisu esinemise korral võimalik kriminaalmenetlus lõpetada KrMS § 202 alusel.

Kõige sagedasemad sõiduki juhist tulenevad liiklusõnnetuste soodustegurid on kiiruse ületamine ja vale kiirusvalik, tähelepanu hajumine ja kõrvalised tegevused, joove, väsimus, riskikäitumine ja kogenematus. Kriminaalmenetluses kogutud tõendite kohaselt ei ületanud XXX XXX lubatud sõidukiirust, ei tegelenud kõrvaliste tegevustega, ei olnud joobes, ei võtnud kogenud juhina liikluses liigseid riske ja tundis ennast hästi. Enda sõnul jälgis ta liiklust ja täitis liiklusreegleid.

Prokurör on arvamusel, et XXX XXX süü ei ole suur. Süü suuruse hindamisel võetakse aluseks KarS toodud põhimõtted. Arvestatakse isiku panust kuriteo toimepanemisel, tahtluse või ettevaatamatuse astet, tekitatud kahju liiki ja suurust, isiku vanust ja arusaamisvõimet ning seadusandja poolt sätestatud karistust. KarS § 423 lg 1 järgi kvalifitseeritava kuriteokoosseisu näol on tegemist ettevaatamatusest toime pandud liiklussüüteoga, mitte tahtliku rikkumisega. Ettevaatamatusdelikti toime pannud isik ei ole seega kuritegu toime pannud mitte teadlikult ja seda soovides, vaid hooletusest, mis on tingitud tema tähelepanematusest või kohusetundetusest. Ühtlasi viitab asjaolu, et antud kuriteo eest on ette nähtud ka rahaline karistus, et seadusandja arvates on tegemist kuriteoga, mille puhul võib isiku süüd pidada väiksemaks, sest väiksemad sanktsioonimäärad viitavad ka väiksemale süüle. Väiksemale süüle viitab ka asjaolu, et XXX XXX on kuriteo toimepanemist tunnistanud ja ta tunneb ennast süüdi, et põhjustas kahetsusväärse õnnetuse. Toime pandud kuriteo tagajärjel sai vigastusi XXX XXX abikaasa, kelle sõnul on XXX XXX olnud ravi ajal hoolitsev ja aidanud kaasa kannatanu paranemisele nii füüsiliselt kui ka vaimselt. Samuti on kahtlustatav ühendust võtnud liiklusõnnetuses osalenud teises sõidukis olnud isikutega ning avaldanud neile kahetsust liiklusõnnetuse toimumise tõttu.

Avalik menetlushuvi puudub üldjuhul kuritegude puhul, kus isiku süü ei ole suur, ning on reeglina olemas juhtudel, kus menetlus jätkamine on vajalik üld- või eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt. Prokurör on seisukohal, et olenemata asjaolust, et kannatanule põhjustati rasked, eluohtlikud tervisekahjustused, puudub avalik menetlushuvi XXX XXX karistamiseks. Arvestada tuleb seda, et liiklusõnnetuse tagajärjel sai eluohtlike vigastusi XXX XXX abikaasa, kellega kahtlustatav elab jätkuvalt koos ning kelle taastumisele on ta igapäevaselt kaasa aidanud. Seetõttu mõjutavad liiklusõnnetuse tagajärjed vahetult ka XXX XXXt ennast. Kannatanu ei ole taotlenud kahtlustatava karistamist ning tema ütlustest ei nähtu, et kahtlustatava suhtes oleks kriminaalkaristuse kohaldamine vajalik kannatanu kaitseks või edasiste samalaadsete tegude ärahoidmiseks.

Avaliku menetlushuvi hindamisel tuleb lisaks märkida, et antud juhul juba kriminaalmenetluse alustamine ja läbiviimine, milles XXX XXXt koheldi kahtlustatavana, oli tema jaoks preventiivseks teguriks, mis aitab aru saada oma teo keelatusest ning vastavalt sellele arusaamisele käituda ja hoiduda süütegude toimepanemisest. XXX XXX poolt kuriteo toimepanemise tunnistamine, kahetsemine ja liiklusõnnetuses osalenutega ühendust võtmine näitab, et ta on aru saanud teo keelatusest. Samuti on 61-aastane kahtlustatav XXX XXX varem kriminaal-ja väärteokorras karistamata ning tema suhtes ei ole varasemalt otstarbekuse tõttu lõpetatud kriminaalmenetlusi. Pärast

juhtunut ei ole kahtlustatava suhtes muid uusi kriminaalmenetlusi alustatud. Eelnevast võib järeldada, et süütegude toimepanemine ei ole XXX XXX tavapärane käitumisviis.
Avalik menetlushuvi on olemas kui teo on toime pannud isik, kellel peavad avaliku ülesande täitmisest tulenevalt olema kõrged kõlbelised omadused. Prokurör leiab, et olenemata XXX XXX ametist, mis eeldab kõrgeid kõlbelisi omadusi, puudub tema suhtes avalik menetlushuvi. XXX XXX toime pandud kuritegu ei olnud seotud tema tööülesannete ega ametikohaga.

Prokuröri hinnangul ei ole kahtlustatava kriminaalkorras karistamine käesoleval juhul põhjendatud ka üldpreventiivsetel eesmärkidel. Antud kriminaalmenetluse lõpetamine ei mõjuta negatiivselt ühiskonna usku õiguse kehtivusse. Riik on isiku käitumisele üheselt mõistetavalt reageerinud. Seega ei saada käesoleva kriminaalasja menetluse lõpetamine ühiskonnale õiguse kehtivuse osas mingeid negatiivseid signaale. Karistusõiguslikud sanktsioonid peavad säilitama oma *ultima ratio* iseloomu ehk jääma isiku käitumise suunamisel riigi viimaseks vahendiks. Karistust kohaldatakse üksnes siis, kui selle järele on tungiv vajadus ning muudest vahenditest ei piisa.
Antud juhul leiab prokurör, et üld- ega eripreventiivsetest vajadustest lähtuvalt ei ole kahtlustatava suhtes kriminaalmenetluse jätkamine ega tema karistamine vajalik, vaid edaspidise õiguskuulekuse tagamiseks piisab kahtlustatava suhtes KrMS § 202 lg 2 sätestatud kohustuste kohaldamisest.

XXX XXXle etteheidetava süüteo kriminaalõigusnormidega kaitstava õiguskorra heastamine ning tema õiguskuulekale käitumisele suunamine on prokuröri arvates võimalik saavutada ka muude vahenditega, kui kriminaalkorras karistamisega. KarS § 56 lg 1 sätestatud üld- ja eripreventsiooni eesmärgid on saavutatavad ka ilma isikut kriminaalvastutusele võtmata. Prokurör, hinnanud kohtueelse menetluse käigus kogutud tõendeid ning isiku varasemat ja ka teo toimepanemise järgset käitumist, on seisukohal, et KarS § 56 lg 1 sätestatud eesmärke on võimalik saavutada ka kriminaalmenetluse lõpetamisega ja kohustuste määramisega.

Eelnevast tulenevalt prokuröri hinnangul on piisav meede määrata XXX XXXle kohustuseks tasuda kriminaalmenetluse kulud, tasuda kindel summa riigituludesse ning mitte toime panna karistusseadustiku eriosa 23. peatükis märgitud liiklussüütegusid. Arvesse tuleb võtta ka asjaolu, et kannatanu vigastustega seoses võib Tervisekassa esitada kahtlustatava vastu tagasinõude ravikindlustushüvitise osas, mis ei ole eeldatavalt väike summa.

Juhindudes KrMS § 202 lg 1, 7 ja 206, abiprokurör määras:

1. Lõpetada kriminaalasjas nr 26263000482 menetlus.
2. Määratud kohustuse liik:
    - KrMS § 202 lg 2 p 1 alusel kohustada XXX XXX tasuma kriminaalmenetluse kulud kogusummas 864 eurot. Määratud kohustuse täitmise tähtajaks on 05.05.2027
    - KrMS § 202 lg 2 p 2 alusel kohustada XXX XXX maksma riigituludesse 2600 eurot. Määratud kohustuse täitmise tähtajaks on 05.05.2027.
    - KrMS § 202 lg 2 p 7 alusel kohustada XXX XXX mitte toime panema karistusseadustiku eriosa 23. peatükis märgitud liiklussüütegusid. Prokuratuur kontrollib käesoleva kohustuse täitmist kuni 05.05.2027.

    Kui isik ei täida määratud tähtaja jooksul talle pandud kohustust, võib prokuratuur kriminaalmenetluse määrusega uuendada.
3. KrMS 4. peatükis loetletud tõkendite ja muude kriminaalmenetluse tagamise vahendite tühistamine: -.
4. Asitõendid või äravõetud või konfiskeerimisele kuuluvad objektid: -.
5. KrMS § 206 lõike 2^1 alusel teavitada kriminaalmenetluse lõpetamisest Eesti Kohtuekspertiisi Instituuti ja kustutada ABIS-st ja RSBR-st järgmised andmed: -.
6. Kriminaalmenetluse kulud:

- KrMS § 175 lg 1 p 3 alusel kolme isiku kohtuarstliku ekspertiisi maksumus 3x155 eurot, kokku 465 eurot.
- KrMS § 175 lg 1 p 6 alusel asitõendi saate- ja hoiutasu 399 eurot

7. Vastavalt KrMS § 206 lõikele 2 tuleb kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia viivitamata saata: kannatanule ja Tervisekassale. Kahtlustatavale on määrus kätte antud.
8. Kannatanul on õigus vastavalt KrMS § 206 lõikele 3 tutvuda kriminaaltoimikuga kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul menetluse lõpetanud prokuratuuris. Kui füüsilisest isikust kannatanu ei valda eesti keelt, võib ta kümne päeva jooksul taotleda kriminaalmenetluse lõpetamise määruse sisust arusaamiseks selle teksti tõlkimist emakeelde või keelde, mida ta valdab.

Edasikaebamise kord

Vastavalt KrMS § 207 lõigetele 2 ja 3 võib kannatanu põhistatud kriminaalmenetluse lõpetamise määruse koopia saamisest alates kümne päeva jooksul esitada kaebuse Riigiprokuratuurile, mille asukoht on Wismari 7, Tallinn 15188.

Jan Aasma

Olen menetluse lõpetamise ja määratud kohustustega nõus:

XXX XXX